

ע"פ 16921/03/22 - רפאל שגיא נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"פ 16921-03-22

לפני כבוד הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ
כבוד השופט יואל עדן
כבוד השופט יואב עטר

המעורר:

רפאל שגיא
ע"י ב"כ עו"ד רז קרן ישועה

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ציון קינן - פמ"ד

ערעור על הכרעת דינו של בית משפט השלום באשקלון (כב' ס. הנשיא ע' חולתא)

בת"פ 14862-10-19 מיום 3/11/21

פסק דין

השופט יואל עדן:

כתב האישום

1. המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירות איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, והעלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין.

הערעור הינו על הכרעת הדין.

על פי כתב האישום, גב' אתי פדידה ("אתי") הינה שוטרת המשרתת במרחב לכיש.

בתאריך 31.7.19 התקין המערער מערכת אזעקה ומוקד בעסק השייך לבעלה של אתי.

בתאריך 1.8.19 לאחר שהוברר כי למערער אין רישיון עסק, פנתה אתי טלפונית למערער וביקשה ממנו להגיע ולקחת את מערכת האזעקה.

בנסיבות אלה, איים המערער בפני אתי בפגיעה שלא כדין בשוטרי תחנת אשקלון, בכך שאמר לה "אני מגיע למשטרה עם נשק ויורה בכולם", וזאת בכוונה להפחידה או להקניטה.

בתאריך 10.8.19 שלח המערער מכתב למפקד תחנת המשטרה באשקלון ובו כתב, בין היתר, "נראה שהיטלר

והנאצים טעו שאמרו שאתם רישוי עסקים חלאת הגזע והמין ותתי אדם, יש לי תוספת, אתם מוטציות מצורעות מפגרות חולניות והכי נוראיות שיש. בנסיבות האלה אפשר לומר בהחלט שחבל שהיטלר לא סיים עם המלאכה שלו...".

המענה לכתב האישום

2. המערער לא היה מיוצג, אף שהוסברה לו ע"י בית המשפט חשיבות קבלת ייצוג משפטי, והוא עמד על כך שלא ייוצג.

במענה לכתב האישום אמר המערער כי אינו יודע מי זו השוטרת אתי פדידה, לא הרכיב "לא לה ולא לו מערכת אזעקה", בחנות בה ביקר הייתה כבר מותקנת מערכת אזעקה ולכן לא היה צריך להתקין עוד מערכת. המערער אישר כי ביקר בעסק, ואישר כי היתה שיחה טלפונית בינו לבין אתי.

ביחס לאיום כי יגיע למשטרה עם נשק ויירה בכולם, אמר המערער כי הוא מסרב להתייחס לכך, והוסיף כי התשובה שייתן לא תובן "אלא אם כל הרקע של 25 שנה".

ביחס למכתב אל מפקד תחנת המשטרה, אמר המערער כי הדברים שנרשמו בכתב האישום בעניין זה, הם דברים שהוצאו מהקשרם. המערער הוסיף ואמר בתשובתו לכתב האישום: "המעשים שהם עשו גם מוטציות חולניות ומצורעות לא יעשו. שמחתי לקבל את כתב האישום, נכנסים לתוך העסקים שלי. התשובות שלי לא יהיו מובנות עד שלא ידעו מה הדברים שקרו".

בדיון שלאחר מכן, שוב סירב המערער לקבל ייצוג, וביחס לתשובתו לכתב האישום הוסיף כי הוא אף פעם לא מאיים ואין מצב שהוא מאיים.

שמיעת הראיות והכרעת הדין

3. נשמעו ראיות במסגרתן העידו שלושת עדי התביעה:

ע.ת.1 העידה כי במועד האירוע שימשה כבקר אבטחה ורישוי, במשטרת אשקלון, משרד האבטחה ורישוי עקרים אמון על נושא האבטחה, ובנושא רישוי עסקים על כך שכל העסקים עומדים בתנאי המשטרה. במסגרת תפקידה ולאור הצורך לבצע ביקורות שוחחה מספר פעמים בטלפון עם המערער כדי לקבוע עימו מועד לביקורת במקום, וקיבלה תשובות שהוא אינו נמצא ויש לו פגישות מחוץ לעסק, והיא ביקשה סיוע מסיירי השיטור כדי לבצע ביקורת במקום, והם הגיעו, צילמו והקליטו את הביקור. כחודש וחצי חודשיים לפני האירוע נשוא כתב האישום, הודע למערער כי רישיון העסק שלו מבוטל. בחלוף כחודשיים לערך, התקשרה אליה שוטרת ואמרה שהתקבל ליומן מכתב נאצה עבור משרד רישוי עסקים והיא ביקשה לשמור את המכתב בצד. בנוסף התקשרה אליה סמב"צית לכיש (שהיא אתי) לשאול אותה אם היא מכירה את "המוקד המרכזי" (שהוא העסק של המערער) וע.ת.1 אמרה לה כי לפני כחודשיים בוצעה ביקורת ובוטל לו רישיון העסק, ולאחר מכן התקשרה אליה אתי ואמרה לה שהמערער איים עליה. לדברי ע.ת.1 המכתב הושאר ע"י המערער אצל היומנאית אשר אמרה לה זאת, ובפניה הוצג העתק. בשלב זה, המערער אמר כי יש לו "את האורגנילי". (פרו')

29.6.20 עמ' 9 שו' 33). העתק המכתב הוגש וסומן ת/1.

תוך כדי עדותה של ע.ת.1 היו חילופי דברים אשר נכתבו לפרוטוקול, ונאמר ע"י המערער כי **"המכתב לא מיועד אליה, אלא למפקד התחנה"**.

המערער ביצע חקירה נגדית אשר רובה הגדול התייחס לרישיון העסק שלו והובהר לו ע"י בית המשפט כי נושא המשפט איננו רישיון העסק שלו.

העידה ע.ת.2 - אתי. על פי עדותה היא עובדת במשטרת אשדוד, לבעלה יש מוסך למלגזות, היא בדקה ונאמר לה כי למערער אין רישיון עסק, והיא התקשרה למערער ואמרה לו זאת. על פי עדותה, המערער אמר שהוא מגיע למשטרה עם נשק ויורה בכולם, ובעקבות שיחת הטלפון היא העלתה את הדברים על הכתב ומסרה ליחידה החוקרת, המסמך הוגש וסומן ת/3.

העיד גם ע.ת.3, חוקר מתחנת משטרת אשקלון, מר דוד אלסרי, אשר גבה את הודעת המערער במשטרה ת/4.

המערער אמר, תוך כדי עדותו של ע.ת.3, וביחס להודעתו במשטרה: **"ההודאה אני מסכים עם כל מילה שאמרתי, אני לא חוזר בי מכלום"** (פרו' 29.6.20 עמ' 35 שו' 26,27).

בהמשך, שב המערער ואמר את הדברים הבאים: **"... זה מכתב קשה, אני יודע את זה. זה מכתב לא פשוט אפילו, אני לא חוזר בי מהדברים..."** (פרו' 29.6.20 עמ' 36 שו' 19-20).

בפרשת ההגנה העיד המערער. עיקר עדותו היה ביחס לאירועים מלפני שנים רבות, עד כ - 20 שנים קודם לכן.

תוך כדי עדותו הוזכר המערער שוב ושוב ע"י בית המשפט שלא לומר דברים וביטויים שאינם ראויים, והוא המשיך באופן זה תוך התייחסות לאירועים משנים רבות קודם לכן, אף שבית המשפט אמר לו שוב ושוב כי הדברים עליהם הוא מדבר אינם קשורים למשפט הפלילי (לדוגמא פרו' 29.6.20 עמ' 60 שו' 18-19).

המערער אישר כי היתה שיחת טלפון שלו עם אתי. שוב ושוב נעשה ניסיון לברר עם המערער מה התייחסותו לאיום המיוחס לו, הוא נשאל אם איים בשיחה עם אתי, שיבוא ויירה במשטרה, ותשובתו היתה: **"אין שום סיבה לאיים על אף אחד להפך"** (פרו' 29.6.20 עמ' 65 שו' 9-11).

המערער נשאל שוב ושוב ביחס לאיומים ותשובותיו מתחמקות ומתייחסות לנושאים שונים, תוך אי התמקדות בעיקר ובמיוחס לו.

בשלב מסוים נשאל אם יכול להיות שאמר את המיוחס לו בלהט הדברים, והוא השיב **"... לא היתה בשיחה הזאת שום כוונה פלילית. גם אם נאמר איזשהו משהו תוך כדי איך קוראים לזה..."** (פרו' 29.6.20 עמ' 72 שו' 12-16).

בהמשך אמר דברים אשר משתמע מהם כי לא אמר את הדברים כדי להקניט ולא התכוון להפחיד, והכל תוך שהוא אינו

מתייחס לדברים באופן ישיר אלא באופן עקיף וחלקי ולאחר שאלות רבות, ובשלב מסוים אמר כי הוא לא מכיר אותה, ולא היתה כל סיבה להקניט, להעליב או לאיים, ובהמשך אמר כי לא איים. (פרו' עמ' 75 שו' 20-21).

ביחס למכתב העיד המערער: "... אמרתי לה לא לא לא. אני רוצה, זה חשוב לי שזה יגיע למפקד התחנה. אני לא חשבתי יגישו כתב אישום. חשבתי מפקד התחנה יתקשר אלי לבוא להגיד לי תגיד, אתה אזרח של מדינה אתה יהודי? איך אתה כותב דברים כאלה? הוא היה נותן לי לדבר מה שעשו לי, רציתי שהוא יגיד... רציתי שהוא יבוא ויגיד לי אתה יודע מה, גם אני הייתי כותב אותו דבר אם היו עושים לי דבר שכזה...".

למערער הוצג המכתב, הוא נשאל האם זה המכתב, והשיב: "כן, נכון נתתי לה", והוסיף: "נתתי לה וממש התחננתי אליה, אמרתי לה כפרה אני מאד חשוב לי שהמכתב הזה יגיע למפקד התחנה. אני חשבתי שהוא יזמין אותי לשיחה, ויבוא ויגיד לי תגיד לי, אתה בסדר? אבל לא כתב אישום".

המכתב המקורי הוגש וסומן ת/5. בהמשך נשאל המערער: "אתה עומד מאחורי המכתב הזה?" והשיב "מילה במילה". (פרו' 29.6.21 עמ' 78 שו' 23 - עמ' 81 שו' 16).

4. בשלב מסוים, לאחר שמיעת הראיות בטרם שניתנה הכרעת דין, הגיש המערער בקשה למינוי סנגור מהסנגוריה הציבורית, וניתנה החלטה על מינוי בהתאם.

לאחר המינוי, הוגשה ע"י ב"כ המערער בקשה לביטול כתב האישום מכוח סעיף 149(10) לחסד"פ, ובבקשה, בדיון שהתקיים ובהשלמות הטיעונים שהוגשו, הועלו טענות רבות ובהן כי - התיק נחקר על ידי תחנת משטרת אשקלון בגין תלונה שהוגשה על ידי שוטרת מתחנת אשקלון, וכתב האישום הוגש על ידי יחידת תביעות לכיש באמצעות תובעת בכירה שהינה ראש מחלקת מעצרים באשקלון, הממוקמת בבניין תחנת משטרת אשקלון; קיים ניגוד אינטרסים קיצוני וחריף הפוגע במראית פני הצדק וביושרו של ההליך, וכפי הנראה גם בתפקודה המקצועי של החקירה; לא היה מקום להגיש את כתב האישום בבית המשפט באשקלון באמצעות תביעות שלוחת אשקלון; הדינמיקה שנוצרה בין המערער לבין אתי יכולה באופן עקרוני להוליד עילה עבור אתי להפלייל את המבקש; המכתב ממוען למפקד תחנת אשקלון, והתלונה בנוגע למכתב זה מוגשת בתחנת אשקלון ומטופלת על ידה, ומוגשת על ידי שוטרת מאשקלון, יש בכך ניגוד עניינים קיצוני; האמור מלמד על פגמים שעמדו בבסיס חקירת האירוע על ידי משטרת אשקלון במקום להעביר את הטיפול בתיק למרחב אחר, החקירה נוהלה באופן מגמתי ולא נחקרו עדים; עיון במכתב שהשאיר המבקש ביומן התחנה, מעלה שספק רב אם בכלל תוכן המכתב מגלה עבירה, כאשר הוא כלל לא מופנה כלפי עובד ציבור ספציפי, ותחנת אשקלון ויחידת תביעות אשקלון החמירו עם המבקש, והביאו להעמדתו לדין על עבירה שלכאורה בוצעה כלפיהם, שכן מדובר באותו גוף - משטרת אשקלון על יחידותיה, דבר המגלם ניגוד עניינים מובהק וקיצוני; ההעמדה לדין הינה בניגוד להנחיית היועמ"ש; עוד נטען כי המערער לא השאיר את המכתב ביומן התחנה אלא אמר ליומנאית שהוא רוצה להעבירו לעיונו של מפקד התחנה אולם הדבר לא נעשה בסופו של יום, שכן היומנאית עיינה במכתב וצילמה אותו ללא ידיעתו והסכמתו של המערער והשיבה לידי את המכתב, ומכאן ראייה כי המכתב לא הגיע מרצונו של המערער או באמצעותו לעיונה של גב' יחיאל.

לשורת טענות אלו הוגשה תגובה מפורטת, ובעיקרה נטען כי תחנת אשקלון, ככל תחנה, מבצעת חקירות גם כאשר העבירות נעשות כלפי השוטרים המשרתים בתחומה ותחת פיקודה, במסגרת מילוי תפקידם, ויחידת תביעות לכיש מגישה

תיקים אלו חדשות לבקרים לבית משפט השלום באשקלון ואין בדבר ניגוד עניינים; לענין הטענות כנגד אתי נטען כי אין כל שימוש בכח המשרה, לא היה כל אינטרס אישי והיה עליה כשטרות להודיע למחלקת רישוי עסקים, והיה עליה להתקשר למערער ובמהלך השיחה המערער מבצע איומים ומחובתה להעלות את הדברים על זכ"ד ולהודיע לגורמים הרלוונטיים; לענין המכתב הרי שהוא מוען למפקד התחנה כמו גם למפקד המדינה ולמח"ש, המערער מודה בכתבתו ולמקרא המכתב לא יכול להיות ספק שהוא אמנם ממוען למפקד התחנה ואחרים אולם הדברים שבו והעלבה שבו מכוונים כלפי משטרת ישראל רישוי עסקים, מכלול שוטרים ולא אדם ספציפי, המכתב הושאר ביומן התחנה, צילמו הועבר לענבל יחיאל העובדת ברישוי עסקים והיא מגישה תלונה סדורה, ומדובר בהעלבה הקשורה למילוי תפקידה, והאכסניה לחקירה היא משטרת אשקלון; אין מקום לחקירת בעלה של אתי שכן כתב האישום אינו מייחס ביצוע עבודות ללא רשיון עסק בתוקף, אלא עבירת איומים שהושמעה באזני אתי בשיחה טלפונית ביניהם.

התקיים דיון, לאחריו הוגשו טיעונים נוספים ע"י ב"כ שני הצדדים, ביום 3.11.21 ניתנה הכרעת הדין, במסגרתה הורשע המערער בעבירות אשר יוחסו לו ונדחו הטענות המקדמיות שנטענו.

בהכרעת הדין נקבע כי המערער אינו זכאי לקבל במקרה זה סעד מן הצדק, וכי ממכלול הנסיבות והראיות עולה כי הרשויות, כמו גם בית המשפט, נהגו במערער באופן מקל וסלחני במיוחד. לא נמצא פגם בחקירת המערער או העמדתו לדין מכל היבט שהוא, **"לא נמצא כי נפל פגם אישי בהתנהלות המתלוננת, וודאי לא כזה אשר הצדיק את דברי העלבון והשחרת הפנים שהועלו כלפיה במהלך המשפט..."**, ולא נמצא כי התנהלות המאשימה הינה בניגוד להנחיית פרקליט המדינה או היועץ המשפטי לממשלה.

נקבע כי לאחר בחינת הראיות ובשים לב ליריעת המחלוקת האמיתית, ובפרט לאור גרסת המערער עצמו לאירועים שאת מרביתם הוא מאשר, ואף הוסיף על הדברים במהלך המשפט, המסקנה המתחייבת היא כי המיוחס למערער בכתב האישום הוכח **"מעל ומעבר לכל ספק סביר ועל כן יש להרשיעו בדין"**.

בהתייחס להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1103 נקבע בהכרעת הדין כי הדברים שכתב המערער ואשר חזר עליהם ביתר שאת בדיון ההוכחות, הינם דברי נאצה חמורים, אין ביניהם ובין חופש הביטוי דבר, ואין ביניהם אף לא תחילתה של ביקורת עניינית על השירות הציבורי.

בהכרעת הדין נקבע כי: **"מדובר בשילוב של ניבולי פה נחותים, איחולי מוות משפילים והכל בתוך הקשר פוגעני במיוחד של השלטון הנאצי והצורך שעמדו בראשו. הערכים המוגנים שבבסיס העבירה איפוא נפגעו במקרה זה באופן מלא"**. (סעיף 31 להכרעת הדין).

נקבע כי מתקיימים יסודות העבירה של העלבת עובד ציבור, וכי העובדות למעשה אינן מוכחות ע"י המערער, וגם עבירה זו הוכחה מעל לכל ספק סביר.

בית המשפט דחה את הטענה אשר הועלתה ע"י ב"כ המערער, על כי במקרה זה לא קיים עובד ציבור מסוים שאליו מכוונים דברי ההעלבה, אלא ציבור בלתי מסוים של עובדי ציבור. נפסק כי בוסס היטב בחומר הראיות ובגרסת המערער עצמו - **"כי האמור במכתב כוון במכוון ובמפגיע למפקד תחנת המשטרה באשקלון... בד בבד, הביטויים שבמכתב כוונו ישירות לשוטרים ספציפיים ביחידת רישוי העסקים וזאת לאור פעולות אכיפה שהחלו בעניינו של הנאשם וזימונו לשימוע בתחנה עוד באותו היום"** (סעיף 32 להכרעת הדין).

נדחו גם הטענות לניגוד עניינים אישי או מוסדי, ונקבע כי "לא נפל כל פסול אישי בתפקודה של המתלוננת, לא נפל כל פגם במהימנותה, יש לייחס משקל מלא לכל דבריה בעדות...", נקבע כי המתלוננת לא הפיקה כל רווח אישי כתוצאה מהתלונה, היא לא הכירה את המערער קודם לכן, ולא הרוויחה דבר, לא מהחקירה ולא מהעמדה לדין, הדיווח שביצעה, כמו גם הדיווח על עבירת האיומים שהושמעה כלפיה, היו מעשי ברור ופשוט של אחריות, ודבר לא מעבר לכך, לא מדובר במצב של ניגוד עניינים, כנטען.

ביחס לעבירת האיומים, נפסק: "יש לקבל באופן מלא ומוחלט את עדות המתלוננת שהיתה קוהרנטית, כנה ואמינה. הנאשם עצמו לפרקים לא הכחיש חלק נכבד מן העובדות וכאשר הוא ניסה להכחישן, היה הדבר כרוך בבילי טענות סותרות, חלופיות, בלתי מבוססות ושאינן מתיישבות זו עם זו. יש להרשיע את הנאשם בעבירת האיומים שהוכחה מעל לכל ספק סביר".

ביחס לשורת הטענות שהועלו נקבע כי "דין הטענות המקדמיות להידחות מכל וכל".

מכל האמור, הורשע המערער בעבירות האיומים והעלבת עובד הציבור אשר יוחסו בכתב האישום.

גזר הדין

5. בגזר הדין הוטלו על המערער מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים יעבור המערער עבירה בה הורשע או עבירה אחרת כלפי עובד ציבור, קנס בסך 2,000 ₪, ופיצוי בסך של 500 ₪, לנפגעת העבירה ע.ת.2.

הערעור הינו על הכרעת הדין בלבד, לפיכך אין מקום להרחיב ביחס לנימוקי בית המשפט בגזר הדין, אם כי ניתן להעיר, כי ביהמ"ש קמא הקל מאוד בעונשו של המערער.

טענות הצדדים בערעור

6. בערעור חזר ב"כ המערער על טענותיו בבית משפט השלום. לא נחזור על הדברים, ויצוין כי הערעור ביחס לעבירת העלבת עובד ציבור מתמקד בטענות על כי אין מדובר בהעלבת עובד ציבור ספציפי אלא האמירה מתייחסת לרשות והדברים לא הופנו כלפי מפקד התחנה, אלא ההתייחסות הינה לאינטראקציה של המערער מול מחלקת רישוי עסקים וההתנהלות שלהם אך לא לעובד ספציפי.

לגבי עבירת האיומים, נטען לקושי בכך שפסק הדין לקוני מאוד ומנמק בקצרה, פסק הדין מדבר על כך שהעדה מהימנה ולא ניתן להטיל בה דופי, זה הנימוק היחיד, ופסק הדין אינו מסביר בצורה ברורה למה דוחים את כל הדברים שהעלה המערער, פרט לזה שנכתב שהעיד בצורה לא ברורה ויש סתירה בדבריו, ונטען כי לא נמצאה סתירה, אלא רק בעדות השוטרת שלא מסרה עדות במשטרה אלא רשמה מזכר לאחר ששוחחה עם ענבל שגם לא הגישה תלונה במשטרה.

נטען כי הכרעת הדין אינה עומדת בחובת ההנמקה, והועלו טענות ביחס לרשיון העסק של המערער, ובדבר סתירות

בעדויותיהן של עדות התביעה, אשר נטען כי מקשות על קבלת מסקנה בדבר התרשמות חיובית נחרצת מהן.

7. לטענת ב"כ המשיבה, הכרעת הדין מבוססת. משקבע בית המשפט שהוא מקבל את עמדתה של המתלוננת השוטרת, וקבע שהוא מאמין לה, אין מקום להתערבות בממצאי המהימנות.

השאלה האם דבריו של המערער במכתב שמכוונים כלפי כל המטרה, כלפי כל מחלקת רישוי עסקים, אין בהם כדי העלבה אינה ברורה, מכיוון שגם במטרה וגם במחלקת רישוי עסקים עובדים אנשים, עובדים בני אדם שעושים את עבודתם, "לכן האמירות הקשות האלה לא מכוונות לא לאבנים ולא לקירות אלא לאנשים" ויש בהן כדי לפגוע ולהעליב, הכרעת הדין צריכה להישאר על כנה ודין הערעור להידחות.

דין והכרעה

8. לא מצאנו ממש בערעור זה, ולא מצאנו בסיס לטענות הרבות שהועלו במסגרתו, כמו גם בבית משפט השלום, ודין הערעור להידחות.

האיום ברור, בוטה והראיות לו מעוגנות בדברי ע.ת.2 אשר בית המשפט נתן בהם אמון.

ההעלבה קשה, בוטה וקיצונית, ומתייחסת ל: "אתם רישוי עסקים...", המכתב נמסר כדי שיועבר למפקד תחנת המטרה, הוא מתייחס למחלקת רישוי עסקים באשקלון וברור כי יגיע לידיעתם. כל אלו מקימים את יסודות עבירת העלבת עובד ציבור גם לפי הפרשנות המצמצמת ביותר לעבירה זו. דברי ההעלבה הקיצוניים מופנים למחלקת רישוי העסקים אשר טיפלה בעניינו של המערער.

הטענות לניגוד עניינים, אינטרסים, פגמים בחקירה, חקירה מוטה, ולהגנה מן הצדק, חסרות בסיס.

9. ביחס לעבירת האיומים -

אין יסוד לטענה בדבר הנמקה לקונית או היעדר הנמקה.

בית המשפט נימק את הכרעתו בקבלת גרסתה של עדת תביעה 2, אתי, באמון המלא והמוחלט שהוא נותן בעדותה בהיותה קוהרנטית, כנה ואמינה.

ההנמקה ביחס לעבירת האיומים אינה אך בפסקה המתייחסת לכך ישירות, אלא גם בהתייחסות המפורטת של בית משפט השלום לטענות הקשות שהועלו כנגדה ביחס לאינטרס אישי וניגוד עניינים.

בית המשפט הוסיף ונימק את קבלת גרסתה בהתנהלות המערער אשר העלה טענות סותרות, חלופיות ובלתי מבוססות. עיון בפרוטוקולים מעלה כי המערער בחר להעלות בליל טענות אשר ברובן הגדול לא רלוונטי, התחמק שוב ושוב ממתן תשובה לשאלות פשוטות ועובדתיות ביחס לאיומים שאיים, התייחס לשאלות באופן מגמתי, ומקריאת הפרוטוקולים המסקנה הינה כי בית משפט השלום אף התבטא ביחס למערער באופן מתון, בהינתן הדברים הקשים והבוטים אשר אמר המערער גם במהלך הדיונים, ובהתחשב בהתחמקותיו העקביות ממתן תשובות.

למעשה עותר ב"כ המערער להתערבות בקביעות עובדתיות של בית משפט השלום, ואין כל מקום לכך. התערבות ערכאת הערעור בממצאים עובדתיים בכלל, ובכאלו המבוססים על התרשמותו הישירה של בית המשפט ממהימנות עד, שמורה למקרים חריגים, ועניינו של המערער כלל לא נמצא בין מקרים אלו.

האיומים נאמרו בשיחת טלפון אשר העדה העלתה על זכרון דברים, והעידה עליהם, ואין כל מניעה להסתמך על עדותה, גם בהיותה עדות יחידה, בהינתן האמון בית המשפט נותן לה, לצד הבעייתיות בגרסאות המערער.

יש לקבל גם את הנמקת בית משפט השלום ביחס להיעדר ניגוד עניינים וביחס להיעדר אינטרס אישי. לא קיים אינטרס, ופעולת אתי להעלות על גבי זכ"ד איום בוטה כלפי שוטרים ולהעבירו לתחנת המשטרה, מתבקשת ואף מחוייבת.

אין לקבל את ההקשר אשר נעשה בין ענין רישוי העסקים לבין האיום. האיום עומד בפני עצמו, בין אם היה למערער רישיון עסק, בין אם לא היה, בין אם יש לו טענות ביחס לרשיון העסק, ובין אם אין.

10. ביחס לעבירת העלבת עובד ציבור -

גם כאן מועלית שורת טענות שאין בהן ממש.

לאור קיצוניות וחומרת תוכן הדברים, אין אלא לומר כי הדברים עולים כדי עבירת העלבת עובד ציבור, גם על פי הפרשנות המצמצמת ביותר שניתן ליתן לה, והגישות המצדדות בפרשנות המצמצמת.

אין אלא להצטרף לדברים הבאים של בית משפט השלום אשר נכתבו בהקשר זה בהכרעת הדין: **"הדברים שנכתבו במכתב כמפורט בכתב האישום, דברים שכאמור הנאשם תמך בהם ואף חזר עליהם ביתר שאת בדיון ההוכחות, אינם אלא דברי נאצה חמורים. אין ביניהם ובין חופש הביטוי ולא דבר ואין בהם ולו תחילתה של ביקורת עניינית על השירות הציבורי. מדובר בשילוב של ניבולי פה נחותים, איחולי מוות משפילים והכל בתוך הקשר פוגעני במיוחד של השלטון הנאצי והצורך שעמד בראשו. הערכים המוגנים שבבסיס העבירה אפוא נפגעו במקרה זה באופן מלא".**

המערער עומד מאחרי הדברים, אינו מכחישם, ובדיונים בבית משפט השלום מדגיש שהוא עודנו עומד מאחוריהם "מילה במילה". משכך אין כל שאלה עובדתית במחלוקת של ממש בענין זה.

אשר לטענות שהועלו ע"י ב"כ המערער ביחס לאי מסירה של המכתב ביומן ושאר הטענות הקשורות לכך, לרבות טענה כי היומנאית צילמה את המכתב ללא הסכמתו של המערער, טוב היה לו לא נשמעו לאור דברים שאמר המערער עצמו בבית משפט השלום במהלך שמיעת הראיות ומצוטטים לעיל - **"... אני רוצה, זה חשוב לי שזה יגיע למפקד התחנה...".** כאשר הוצג לו המכתב, הוא נשאל האם זה המכתב, השיב: **"כן, נכון נתתי לה",** והוסיף: **"נתתי לה וממש התחננתי אליה, אמרתי לה כפרה אני מאד חשוב לי שהמכתב הזה יגיע למפקד התחנה..."**

לאור דברים ברורים אלו של המערער **"נתתי לה וממש התחננתי אליה"** לא ברור הכיצד מועלית ע"י ב"כ המערער

בערעור טענה כי "המערער אמנם הגיע לתחנת המשטרה ואמר ליומנאית שהוא מעוניין למסור מכתב למפקד התחנה, אך לבסוף המכתב לא נמסר, נותר בידיו של המערער...". העובדה שהמכתב צולם והוחזר למערער לא סותרת מאומה מדבריו הברורים כי נתן את המכתב והתחנן שהמכתב יגיע למפקד התחנה.

כך גם אין בסיס לטענה כי המכתב לא הופנה כלפי ענבל. המכתב מתייחס מפורשות לרישוי עסקים. הגב' עינבל הינה מרישוי עסקים, והיא טיפלה בענינו של המערער. מובן כי העלבונות הקשים והדברים הבוטים והקיצוניים מתייחסים אליה. המכתב לא רק מתייחס לרישוי עסקים, אלא שהוא, בכותרתו ממוען אל רישוי עסקים, ובדברים הקשים מצויין רישוי עסקים.

כך, מעבר לפניה הישירה אל רישוי עסקים בדברים הקשים אשר מצוטטים בכתב האישום, הרי שמכתב, בכותרתו, נכתב : **"הנדון: רישוי עסקים אשקלון"**.

אין כאן כל התייחסות כללית, אלא התייחסות ספציפית לרישוי עסקים אשקלון, מחלקה המורכבת מאנשים, אשר הדברים הקשים מופנים ישירות אליהם.

כאמור, קיצוניות הדברים מביאה למסקנה כי מתקיימות יסודות העבירה של העלבת עובד ציבור, ולהלן יובאו העקרונות בתמצית, הואיל והדברים עולים כדי יסודות העבירה, על פי כל הגישות הפרשניות בפסיקה לעבירה זו.

בדנ"פ 7383/09 **אונגרפלד נ' מ"י** (11.7.2011) נדונו בהרחבה יסודות עבירת העלבת עובד ציבור והמבחנים במסגרתה. על דעת הרוב והמיעוט צריכים להתקיים שני מבחנים - המבחן התוכני והמבחן ההסתברותי, אך נתגלעו מחלוקות ביחס למהותם של מבחנים אלו.

דעת הרוב קבעה כי במסגרת המבחן התוכני:

"תוכן המושג "העלבה", הנמנה על היסוד העובדתי של העבירה, אמור לאצור בתוכו את השקלול הראוי בין הערך המוגן באיסור הפלילי, לבין ההגנה על חופש הביטוי והביקורת... לגישתי לא ניתן להגדיר מראש רשימה סגורה של מקרים בהם מתרחשת "העלבה" הטומנת בחובה פגיעה קשה בכבודו של העובד, המקרינה על יכולת תפקודו בהשלכה על השירות הציבורי בכללותו. עם זאת, קו-משותף למעשי "העלבה" כמובנם בסעיף העבירה הוא ביטוי שלילי הפוגע בליבת כבודו של האדם וכתוצאה מכך בפגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי שממנו שואב עובד הציבור את מקור כוחו וסמכותו." (סעיף 25 לחו"ד השו' א' פרוקצ'יה).

ביחס למבחן ההסתברותי נקבע בדעת הרוב:

"אין די במעשה העלבה כשהוא לעצמו, אלא נדרש "דבר מה נוסף" כדי להופכו לעבירה פלילית. בעבירות של ביטוי מילולי אסור, אותו "דבר מה נוסף" נמצא, לא אחת, בהחלת מבחן הסתברותי שעניינו דרישה לקיום ודאות קרובה לגרימת נזק ופגיעה משמעותיים לאינטרס הציבורי שהאיסור הפלילי ביקש למנוע. מבחן "הוודאות הקרובה" שימש לאורך שנים נוסחת איזון חוקתית לצורך פתרון התנגשויות בין זכויות חוקתיות לערכים נוגדים ... מבחן זה נדון גם

בהקשר הפלילי, מקום שנדרש איזון בין ערך חוקתי לבין ערך נוגד במסגרת הנורמה הפלילית. בנסיבות של פגיעה בחופש הביטוי כתוצאה ממסר מילולי פוגעני, כשמנגד ניצבים אינטרסים של שלום הציבור והסדר הציבורי, נטה בית המשפט לאמץ מבחן הסתברותי ברמה גבוהה - הוא מבחן "הוודאות הקרובה" - ולא הסתפק במבחן הסתברותי ברמה נמוכה יותר שעניינו קיום אפשרות סבירה וממשית להתממשות הסיכון... גם בנסיבותיה של העבירה הפלילית בעניינו, ראוי להחיל מבחן הסתברותי מחמיר מסוג מבחן "הוודאות הקרובה"... שילוב התוכן המושגי המוצע למעשה ה"העלבה" ביחד עם החלת מבחן הסתברותי ברף גבוה מסוג מבחן "הוודאות הקרובה", מקנה את האיזון הראוי בין הערכים הנוגדים בעבירה. פועל יוצא מכך הוא, כי "העלבה" במשמעותה הנורמטיבית תיוחד למקרים חריגים וקיצוניים שבהם קיימת ודאות קרובה כי הפגיעה הצפויה ממנה עלולה לא רק לפגוע בעובד הציבור כפרט, אלא גם לפגוע פגיעה ממשית וקשה באופן מילוי תפקידו הציבורי, ובכך לפגוע במערכת השרות הציבורי, ובאופן הציבור בה". סעיפים 31, 32, 37 לחו"ד השו' א' פרוקצ'יה.

ברע"פ 5991/13 סגל נ' מ"י (2.11.2017) נקבע כי הלכת אונגרפלד שרירה וקיימת, ואושרו המבחן התוכני והמבחן ההסתברותי בה, אך יחד עם זאת נקבעו גדרים נוספים למבחנים אלו. ביחס למבחן התוכני הובהר כי יש להתחשב לא רק בעוצמת הפגיעה בכבודו של עובד הציבור אלא גם בעוצמת הפגיעה בחופש הביטוי של המתבטא, ובהקשר זה מקום שהביטוי המעליב הוא פוליטי העבירה לא תחול ברובם המכריע של המקרים. ביחס למבחן ההסתברותי נקבעו מספר שיקולים לסיוע ביישומו, ובהם בכירותו של עובד הציבור, היקף תפוצת הביטוי, ובהקשר זה העבירה תחול רק אם העלבון הובא לידיעת עובד הציבור או בנסיבות בהן סביר כי יגיע לידיעתו :

"בהלכת אונגרפלד קבע בית משפט זה תנאים מחמירים לתחולתה של עבירת ההעלבה, לנוכח פגיעתה הקשה בחופש הביטוי. איני רואה מקום לבטל הלכה זו, כפי שנתבקש בהליך דנא על ידי המבקש והאגודה, והיא שרירה וקיימת. עם זאת, השתכנעתי כי נדרש פיתוח מסוים של ההלכה ו"ליטוש" של המבחנים שנקבעו שם, באופן שיש בו כדי להצר עוד את גבולות העבירה. בכלל זה, לטעמי יש להבהיר כי במסגרת המבחן התוכני יש להתחשב לא רק בעוצמת הפגיעה בכבודו של עובד הציבור בשל העלבון, אלא גם בעוצמת הפגיעה בחופש הביטוי של המתבטא הכרוכה בשימוש בעבירה. עוצמת הפגיעה בחופש הביטוי נגזרת מהמידה שבה מגשים הביטוי הנדון את הרציונלים העומדים בבסיס חירות זו. בהתאם לכך, אציע לצעוד צעד נוסף ולקבוע כי מקום שהביטוי המעליב הינו ביטוי פוליטי העבירה לא תחול ברובם המכריע של המקרים, אם לא בכולם. בגדרי המבחן ההסתברותי עמדתי על מספר שיקולים כלליים שיכולים לסייע ביישומו ולהגביר את הוודאות המשפטית בעניין זה. בכלל זה לשיטתי, ככל שמדובר בעובד ציבור בכיר יותר, כך קטנה ההסתברות לפגיעה בערך המוגן של העבירה, ומנגד ככל שהגורם העולב הוא גורם מקובל בציבור הזוכה להערכתו כך תגדל ההסתברות לפגיעה. שיקול חשוב נוסף הוא היקף תפוצתו של הביטוי. בהקשר זה, לדעתי יש להבהיר כי העבירה תחול רק אם העלבון הובא לידיעת עובד הציבור או בנסיבות שבהן סביר כי יגיע לידיעתו (והמתבטא היה מודע לאפשרות זו). העובדה שעובד הציבור המסוים שכלפיו כוון העלבון אכן נפגע ממנו עשויה אמנם לסייע בהערכת ההסתברות לפגיעה בערך המוגן, אך אין לייחס לה משקל מיוחד. מכל מקום, אני סבורה כי ראוי להתנות את ההעמדה לדין ופתיחה בחקירה בגין עבירת ההעלבה בקבלת אישור מוקדם לכך מבכירי הפרקליטות וזאת בכל מקרה שהוא, לרבות כשהעלבון מכון כלפי עובדי ציבור זוטרים." (סעיף 60 לחו"ד הנשיאה (בדימ') מ'

נאור).

ובהמשך בסעיף 61 הדברים הבאים:

"...ונשוב ונאמר בקול ברור: בלא חופש ביטוי לא תיתכן דמוקרטיה. לצד זאת, ראוי להבהיר כי העובדה שניתן וראוי בחברה דמוקרטית לאפשר ביקורת על פועלם של משרתי הציבור אינה בבחינת הזמנה או אישור גורף להשמצות, השפלות או ביזוי. אין להקל ראש בפגיעה בעובד הציבור, כבכל אדם. כבודם ושמם הטוב של עובדי הציבור אינם הפקר..."

יישום העקרונות והמבחנים האמורים, ביחס לעובדות במשרה זה, בחינת תוכנו של המכתב, ונסיבות מסירתו, מביאים למסקנה בדבר התקיימות יסודות העבירה, והתקיימות המבחן התוכני והמבחן ההסתברותי.

במבחן התוכני - ההתבטאויות הקשות והקיצוניות אשר בחר בהן המערער, והוא על פי דבריו עומד מאחריהן "מילה במילה" פוגעות בליבת כבוד האדם של עובדי הציבור אליהם התייחס המכתב. אנשי רישוי עסקים אשקלון. הדברים הבוטים והחריגים בקיצוניותם ובהיבטי האלימות העולה מהם פוגעים באופן קשה ביותר בעובדי ציבור אלה, פגיעה **"מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי שממנו שואב עובד הציבור את מקור כוחו וסמכותו."**

בחינת עוצמת הפגיעה בחופש הביטוי, אינה מוציאה את הדברים מגדר עלבון קשה וקיצוני ביותר הצריך ליישום האיסור הפלילי עליו. אין כאן כל חופש ביטוי הנפגע מהאיסור הפלילי.

חופש הביטוי, אשר הינו בעל מעמד על במשפטנו, אין משמעו החופש להתבטא באופן כה קיצוני, בהקשר כה קשה, בוטה ופוגעני, של נאצים, ושל מוות. אין מדובר בדבר ביקורת, אין מדובר בענין פוליטי, ואין מדובר בהבעת דעה.

נסיבות מסירת המכתב, תוכנו והתייחסותו הישירה לרישוי עסקים אשקלון, ודאי שמביאים למסקנה כי סביר ביותר שהמכתב יגיע לידיעתם של עובדי הציבור אשר הדברים הקשים מופנים אליהם.

בהקשר זה יש לדחות את הטענות מבקשות להתבסס על ההנחיה ביחס להגשת כתבי אישום בעבירת העלבת עובד ציבור. אין כל תנאי כי המכתב צריך היה להימסר ישירות אל הנפגע, וכך גם אין כל מניעה בהקשר זה להגשת כתב אישום על פי ההנחיה.

לפיכך, בדין נקבע כי יש להרשיע את המערער בעבירת העלבת עובד ציבור, ובדין נדחו הטענות להגנה מן הצדק.

יש להגן על עובדי ציבור העושים מלאכתם, מפני התבטאויות פוגעניות שכאלו, יש לשמור על כבודם ושמם הטוב, ולא להותירם הפקר להתבטאויות משתלחות מסוג זה.

המישור הפלילי הינו זה אשר באמצעותו יש להעמיד את הגבול לפגיעה מסוג זה ובעוצמה שכזו. תוכנם של הדברים

שהמערער כתב, ועודנו עומד מאחריהם, הינו מעבר לקו הגבול.

סוף דבר

11. לאור כל האמור, הערעור על הכרעת הדין נדחה.

ניתנה היום, י"א אלול תשפ"ב, 07 ספטמבר 2022, במעמד הצדדים.

יואב עטר, שופט

יואל עדן, שופט

רויטל יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד